

TURIZM SOHASIDA DAVLAT SIYOSATINING O`ZIGA XOS JIHATLARI

Ismatov Firdavs Farxod ugli
Buxoro davlat universiteti magistranti

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini rivojlantirishning milliy modelini shakllantirish bilan bog'liq masalalar o'rganiladi. Turizmni rivojlantirishning normativ-huquqiy bazasi, Respublika hududida turizmning har xil turlari va turlari, xususan: ziyorat, gastronomik turizm, yoshlar turizmi, ekologik va tarixiy-madaniy turizm tavsiflanadi. Maqolani yozishda biz ob'ektivlik, tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil va statistik tahlil kabi umumiy tarixiy usullardan foydalandik. Xulosa qilib, O'zbekiston Respublikasining turizm sohasini rivojlantirish istiqbollari, xavf-xatarlar, shuningdek, turizmning yangi yo'nalishlarini rivojlantirish imkoniyatlari: rekreatsion turizm, gerontologik turizm va xalqaro turizm to'g'risida xulosalar chiqarildi.

Kalit so'zi: ziyorat turizmi, gastronomik turizm, yoshlar turizmi, ekologik turizm, tarixiy va madaniy turizm, rekreatsion turizm, gerontologik turizm.

Turizm sohasini rivojlantirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi hukumati, shu jumladan shaxsan prezident asta-sekin yangi qarorlar, farmonlar va davlat dasturlarini qabul qilmoqda. So'nggi yillarda turizm sohasini rivojlantirish, sayyohlar uchun yetarli sharoitlar yaratish, turizm infratuzilmasini shakllantirish va sayyohlar xavfsizligini ta'minlash bo'yicha qabul qilingan chora-tadbirlar Qonunchilik hujjatlari bilan kuchaytirildi. Turizm sohasining jadal rivojlanishini ta'minlash maqsadida erkin sayyohlik zonalarini tashkil etish to'g'risida bir qator hukumat qarorlari qabul qilindi. Ushbu hujjatlardagi asosiy e'tibor ushbu sohaga yangi investitsiyalarni va shu bilan birga dunyodagi eng ilg'or tajriba va innovatsiyalarni joriy etishga qaratilgan. Shu asosda Toshkent viloyatida "Chorvoq" erkin sayyohlik zonasi, Toshkentdagi "eski shahar" sayyohlik zonasi, "Samarqand-Siti" sayyohlik zonasi, "qadimgi Buxoro" sayyohlik zonasi [2] hamda boshqa sport-sog'lomlashtirish va ekologik toza sayyohlik zonalarini faoliyat ko'rsatmoqda. Mamlakatimizga xorijiy sayyohlar oqimini ko'paytirish va ichki turizmni yanada rivojlantirish, turizm xizmatlarini takomillashtirish va ularning turlarini kengaytirish maqsadida tarix va madaniyat yodgorliklari hamda turizm salohiyati yuqori bo'lgan joylarning infratuzilma holatini zamonaviy talablar darajasiga yetkazish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. 2021-yil 6-aprelda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev "turizm, sport va madaniy meros sohaslarida davlat boshqaruvi tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6199-sonli farmonni imzoladi. Qarorga muvofiq turizm va sport vazirligi jismoniy tarbiya va sport vazirligi hamda turizmni

rivojlantirish Davlat qo'mitasi negizida tashkil etilgan. Vazirlar Mahkamasining ijro etuvchi apparatida: Bosh vazir o'rinbosari-turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi raisi lavozimi bekor qilindi. Ta'kidlash joizki, 2016-yil 2-dekabrda qo'mita faoliyati O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi turizmni rivojlantirish Davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish to'g'risida" gi farmoni bilan tashkil etilgan. Bularga me'yoriy-huquqiy bazani takomillashtirish, viza rejimini liberallashtirish, transport tizimini takomillashtirish, aeroportlar va temir yo'l stantsiyalarida xizmatlar sifatini yaxshilash, yangi sayyohlik mahsulotlari va sayyohlik yo'nalishlarini ishlab chiqish, nodavlat tashkilotlarni qo'llab-quvvatlash va boshqalar kiradi. Shubhasiz, bularning barchasi mamlakatimizga sayyohlik oqimining keskin o'sishiga va xorijiy sayyohlarning O'zbekistonga bo'lgan qiziqishini oshirishga xizmat qildi. Bundan tashqari, so'nggi yillarda O'zbekiston turizm sohasida erishilgan natijalar xalqaro maydonda ham yuksak e'tirofga sazovor bo'ldi. Xususan, O'zbekiston "gastronomik turizm" yo'nalishi bo'yicha "National Geographic Traveler Awards" tanlovida g'olib deb topildi. 2019-yilda Birlashgan Millatlar tashkiloti huzuridagi Jahon turizm tashkiloti (UNWTO) O'zbekistonni eng tez rivojlanayotgan turizm industriyasiga ega 20 ta davlat ro'yxatida 4-o'rinni egalladi. Sayyohlar uchun xavfsiz mamlakatlar reytingida O'zbekiston dunyoning 180 mamlakati orasida 46-o'rinni va MDH mamlakatlari orasida 1-o'rinni egallaydi. Madridda bo'lib o'tgan "Grandvoyage Toigism Awards" mukofotlarini topshirish marosimida O'zbekiston "turizmning eng yaxshi rivojlanayotgan yo'nalishi" nominatsiyasida 1-o'rinni egalladi. "The Guardian" nashriyoti O'zbekistonni dam olish uchun eng yaxshi joy deb tan oldi. Musulmonlarning global sayohat indeksiga ko'ra, O'zbekiston dunyoning 20 mamlakatiga kiradi. O'zbekiston musulmon ayollarning sayohatlari uchun eng mos mamlakatlar ro'yxatida 8-o'rinni egallaydi [7]. Yuqoridagilardan tashqari, shuni ta'kidlash kerakki, O'zbekiston Respublikasida tez rivojlanayotgan turizm industriyasi xalqaro maydonda o'z mavqeiini yaxshilash bilan birga turizm industriyasi sohasida rivojlangan davlatlar tomonidan tan olingan va turli xalqaro tanlovlar g'olibi hisoblanadi. Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi prezidenti va hukumati tomonidan ushbu sektorning o'sishiga qaratilayotgan e'tibor, shuningdek, turizmni rivojlantirish davlat siyosatining muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida belgilangani ushbu sektorning rivojlanishi uchun katta ahamiyatga ega. So'nggi yillarda O'zbekistonda turizm va uning turlarini rivojlantirish bo'yicha muhim me'yoriy hujjatlar qabul qilindi, O'zbekistonda turizmning yangi turlarini ommalashtirish, ko'plab mahalliy va xorijiy sayyohlarni jalb etish bo'yicha chora-tadbirlar ko'rilmoqda, ular bo'yicha amaliy ishlar olib borilmoqda. Xususan, ziyorat turizmi, ekologik turizm, gastronomik turizm, tarixiy-madaniy va ayniqsa yoshlar turizmini rivojlantirish bo'yicha keng ko'lamlı ishlar amalga oshirilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Qonun hujjatlari ma' lumotlari milliy bazasi, 21.05.2018-y., 09/18/365/1235-son
2. <https://www.spot.uz/ru/2018/02/23/tourismzones/>
3. Qonun hujjatlari ma' lumotlari milliy bazasi, 07.02.2018-y., 07/18/3510/0668-son; 25.05.2018-y., 06/18/5447/1269-son, 01.06.2018-y., 06/18/5454/1290-son; 06.01.2019-y., 06/18/5611/2430-son; 20.06.2020 y., 07/20/4755/0783-son; 10.02.2021 y., 06/21/6165/0104-son
4. <https://review.uz/post/staty/uzbekistan-priznan-otkrytiem-goda-po-versii-national-geographic-traveler?sub=economy>
5. <https://e-cis.info/news/567/85491/>
6. <https://uzbektourism.uz/news/view?id=1683>